

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

РЕГЛАМЕНТ

за организиране и провеждане на Национално състезание по финансова грамотност през учебната 2024/2025 година

Този регламент е разработен от Националната комисия за организиране и провеждане на Национално състезание по финансова грамотност през учебната 2024/2025 година на основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията съгласно Правилата, утвърдени със Заповед № РД 09-2784/29.10.2019 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-474/25.02.2021 г., допълнена със Заповед № РД 09-1248/14.06.2021 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-2454/23.02.2022 г., изменена и допълнена със Заповед № РД 09-3084/17.05.2022 г. и изменена и допълнена със Заповед № РД 09-4129/14.12.2023 г. на министъра на образованието и науката, за организирането и провеждането на ученическите олимпиади и на националните състезания в държавните, в общинските, в частните училища и в чуждестранните училища на територията на Република България и в съответствие с графика за провеждане на националните състезания през учебната 2024/2025 година съгласно Приложение № 2 към Заповед № РД 09-2466 от 30.08.2024 г. на министъра на образованието и науката.

Общи правила

1. Основните цели и задачи на Националното състезание по финансова грамотност са свързани с повишаване интереса на учениците за изграждане на съвременни умения, създаване на социална отговорност за управлението на личните финанси и инвестирането, мотивирането на учениците и учителите за повишаване на успеваемостта в процеса на преподаване и придобиване на финансова грамотност като част от функционалната грамотност. Основен инструментариум са знанията и уменията по математика за съответните възрастови групи, традиционно използвани при формирането на компетенции по повечето общообразователни и профилиращи учебни предмети. Състезанието предоставя възможност за:

- развиване на изчислителни способности, включително и с използване на калкулатор;
- мотивиране на учениците за правилен избор на математически подход и неговото аргументиране при решаване на практически задачи, включващи задачи от икономиката, финансите, застраховането, банкирането и предприемачеството;
- осигуряване на условия за изява на учениците и придобиване на увереност при взимане на творчески решения;
- мотивиране на различни възрасти ученици за повишаване на тяхната финансова и функционална грамотност;
- мотивиране на учителите за работа с учениците за повишаване на финансовата и функционалната им грамотност.

2. Националното състезание по финансова грамотност се организира от Министерството на образованието и науката в два кръга – областен и национален. В него могат да участват ученици от V до XII клас без такса правоучастие, разпределени във възрастови групи, както следва:

Първа възрастова група – V клас;
Втора възрастова група – VI клас;
Трета възрастова група – VII клас;
Четвърта възрастова група – VIII клас;
Пета възрастова група – IX клас;
Шеста възрастова група – X клас;
Седма възрастова група – XI клас;
Осма възрастова група – XII клас.

3. Областният кръг на Националното състезание по финансова грамотност се провежда във всички области на страната на 15.02.2025 г. от 11:00 до 13:00 ч. Националният кръг се провежда на 15.03.2025 г. и негов домакин е РУО – София-град (164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“, София). Националният кръг се провежда от 9:00 до 11:00 ч. за учениците от IX, X, XI и XII клас и от 12:00 до 14:00 ч. за учениците от V, VI, VII и VIII клас. Времето за работа е 120 минути.

4. Форматът на двата кръга на Националното състезание по финансова грамотност е 7 задачи, първите 5 от които са тестови – всяка с пет избираеми отговора, от които само един е верният, задача 6 е с кратък свободен отговор, а задача 7 е с подробно и аргументирано решение.

5. За всеки верен отговор на задачи с номера от 1 до 5 се присъждат 3 точки, на задача с номер 6 – 5 точки, а на задача с номер 7 се присъждат до 10 точки въз основа на указания и критерии, изготвени от Националната комисия. За грешен или непосочен отговор не се отнемат точки. Максималният брой точки за всеки кръг е 30.

6. Двата кръга на Националното състезание по финансова грамотност включват 8 отделни теми за класовете от V до XII върху учебното съдържание, което е предвидено за изучаване в задължителните часове за съответния клас и обхваща темите по финанси и финансова грамотност в учебните програми по математика, технологии и предприемачество, география и икономика, гражданско образование.

7. Отговорите на задачите с номера от 1 до 6 и решението на задача 7 се нанасят върху бланки, които се подготвят от Националната комисия. Всяка бланка представлява писмената работа на ученика.

8. Писмените работи се оценяват чрез независима двойна проверка, съответно:

– от Областната комисия за проверка и оценка, назначена със заповед на началника на РУО – за областния кръг;

– от Националната комисия, назначена със заповед на министъра на образованието и науката – за националния кръг.

9. Темите и задачите за двата кръга на Националното състезание по финансова грамотност се изготвят от Националната комисия. Коректността на темите и задачите се гарантира с подписите на поне трима членове на Националната комисия, единият от които е председателят.

По време на Националното състезание по финансова грамотност е разрешено и е желателно участниците да ползват калкулатори. Забранено е използването на устройства с външна памет и мобилна връзка. Към темите Националната комисия добавя разяснения на понятията, използвани в условията на задачите, а ако е необходимо, добавя и формули, свързани с решенията.

Областен кръг

Областният кръг е анонимен.

10. Началниците на РУО:

– в срок до 31.01.2025 г. със заповед определят училище координатор на областния кръг и подават следната информация по електронна поща до експерта по технологии и предприемачество в МОН: номер на заповедта, банкова сметка на определеното за координатор училище, лице за контакт от страна на училището – име, актуален телефон и електронен адрес;

– в срок до 31.01.2025 г. със заповед определят Областна комисия за проверката и оценката на писмените работи, която извършва дейността си в училището координатор.

11. Училището координатор:

– организира и координира всички дейности, свързани с провеждането на областния кръг на Националното състезание по финансова грамотност в региона, в това число и разпределението на учениците по училища, в случай че материалната база или противоепидемични мерки не позволяват провеждането на областния кръг в училището координатор;

– в срок до 07.02.2025 г. изпращат по електронна поща до училището домакин 164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“, София с копие до експерта по технологии и предприемачество в МОН, информация за броя ученици от региона, заявили желание за участие в областния кръг на състезанието.

12. Областната комисия:

– извършва две независими проверки чрез двама свои членове, като при разлика в оценките крайната оценка се съгласува с председателя на комисията, а в случай че той е един от двамата проверители – оценката се съгласува с трети член на комисията, който също подписва протокола;

– оформя окончателната документация съгласно т. 21;

– предава документацията по т. 21 на училището координатор за региона.

13. Директорите на училищата, в които има ученици, заявили желание за участие в състезанието:

– в срок до 05.02.2025 г. изпращат по електронна поща до училището координатор за региона списък на учениците по класове в табличен вид (Excel) със следните реквизити: имена, клас, електронен адрес, декларация за информираност и съгласие, фиктивен номер; срещу имената на учениците, които чрез декларация за информираност и съгласие са заявили нежелание за публикуване на резултатите им от състезанието, училището записва „НЕ“ в колоната „Декларация за информираност и съгласие“, като в този случай задължително в колоната „Фиктивен номер“ се посочва номер, под който ще бъдат публикувани резултатите;

– в срок до 06.02.2025 г. генерираните от училището фиктивни номера се предоставят лично на съответните ученици за информация в съответствие с т. 6 от декларациите за информираност и съгласие (*Приложение № 2 и Приложение № 3 към Заповед № РД 09-2784/29.10.2019 г.*);

– съхраняват две години след изтичане на учебната година, в която е проведено състезанието, подадените декларации за информираност и съгласие, след което ги

унищожават в съответствие с чл. 86а от Правилата за организиране и провеждане на ученическите олимпиади и националните състезания;

– осигуряват квестор/квестори и предоставят на училището координатор за региона списък с името/имената им, в случай че заявените участници от училището са повече от 10.

14. Членовете на училищните и областните комисии, както и членовете на Националната комисия, удостоверяват с декларация за безпристрастност и поверителност отсъствието на обстоятелства, които биха довели до нарушаване на принципа за неразпространение на информация, свързана с темите и задачите преди началото на всеки от двата кръга.

15. В случай на епидемична обстановка към датата на провеждане на областния кръг директорът на училището координатор определя присъствен или електронен формат за провеждане. В случай на присъствен формат училищната комисия за организиране и провеждане на областния кръг разпределя учениците и квесторите по зали при спазване на всички противоепидемични мерки. В случай на провеждане в електронен формат училищната комисия за организиране и провеждане на областния кръг изпраща изпитните материали по електронната поща на всеки участник на посочен от него електронен адрес и следи за получаването им в рамките на регламентираното състезателно време. Училищата, определили електронен формат за провеждане на областния кръг, уведомяват за това по електронна поща експерта по технологии и предприемачество в МОН не по-късно от 13.02.2025 г.

16. Чрез платформата <https://competitions.mon.bg> училищата координатори и училището домакин получават от експерта в МОН:

– бланката за попълване на отговорите и идентификационната бланка на 14.02.2025 г. и ги размножават според заявения брой участници;

– 2 броя инструкции от Националната комисия – за квесторите и за Областната комисия за проверка и оценка;

– състезателните теми по възрастови групи, които училищата координатори могат да изтеглят от платформата не по-рано от 60 минути преди началото на областния кръг и размножават в необходимия тираж;

– ключа с верните отговори на задачите, решението на задача 7 и критериите за нейното оценяване след 13:30 ч. на 15.02.2025 г.

17. В деня на областния кръг:

– квесторите следва да се явят за инструктаж в 9:30 ч.;

– учениците заемат определените им места до 10:30 ч. и се подготвят за състезанието, получават индивидуална бланка за попълване на отговори и решаване на задача 7, както и идентификационна бланка, която попълват и поставят в малък плик, без да го запечатват;

– квесторите дават указания на участниците в съответствие с инструкцията на Националната комисия за начина на попълване на двете бланки;

– учениците получават по 2 броя чернови за извършване на пресмятания, като по време на състезанието имат право на допълнителни листове за чернови; те имат право и на допълнителни листове, които да ползват за белови при необходимост да продължат решението на задача 7 от бланката;

– след приключване на състезателното време всеки ученик в присъствието на квестора в залата запечатва малкия плик с попълнената идентификационна бланка и го предава на квестора заедно с бланката за отговори и беловата; квесторът прикрепя с телбод малкия плик за бланката с отговорите и беловата;

– засекретените изпитни работи на всички ученици в дадена зала се поставят в папка, която се предава на директора на училището координатор;

– тъй като черновите не се взимат под внимание при проверката, те остават на разположение на учениците заедно с темата;

– в случай на електронен формат на провеждане на областния кръг учениците получават на електронен адрес от училището координатор инструкция на Националната комисия за попълване на двете бланки не по-късно от 10:30 ч. на 15.02.2025 г., както и самите бланки. Не по-рано от 11:00 ч. на 15.02.2025 г. учениците получават и състезателната тема за съответната възрастова група. Попълнените бланки и беловите се изпращат обратно на електронния адрес на училището координатор, от който са получени, не по-късно от 13:15 ч. на 15.02.2025 г. Бланки, получени след 13:15 ч. на 15.02.2025 г., не се проверяват и за тях се изготвя отделен протокол (*Приложение № 7*). Получените бланки и белови се разпечатват и засекретяват по начина, описан при присъственото провеждане на състезанието.

– в присъствието на директора на училището координатор или негов заместник върху запечатания малък плик, бланката с отговорите на задачите и беловата се поставя един и същ шестцифрен фиктивен номер;

– малките пликчета остават при директора на училището координатор, който ги съхранява до разкриването на анонимност;

– бланките с отговорите на задачите, решенията на задача 7 и беловите се предават с протокол на Областната комисия за проверка и оценка (*Приложение № 2*).

18. Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи организира двете проверки на бланките, изготвя протокол по фиктивни номера (*Приложение № 3*) по класове с резултатите на явилите се ученици с точките по всяка задача и сбора от точките върху задачите от темата, като предоставя копия на протокола (на хартия с подписите на комисията и в електронен вариант Excel) на училищата координатори не по-късно от 18.02.2025 г. След разсекретяването на работите училището координатор допълва протокола на Областната комисия за проверка и оценка, като срещу всеки фиктивен номер вписва имената на съответния ученик.

19. На видно място в училището координатор, в училищата, в които се провежда състезанието, и на електронните им страници се поставят:

– верните отговори и критериите за оценка на задача 7 не по-рано от 14:00 ч. на 15.02.2025 г.;

– протоколите по класове с резултатите на явилите се ученици не по-късно от 14:00 ч. на 19.02.2025 г.

20. Сигнали за допуснати технически неточности и грешни отразявания в протоколите се вхोधират чрез молба до директора на училището координатор не по-късно от 14:00 ч. на 20.02.2025 г. Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи разглежда сигналите, взема решение по тях и актуализира (при необходимост) протоколите с резултатите на явилите се ученици. Актуализираните протоколи се

поставят на видно място в училището координатор и на електронната му страница не по-късно от 17:00 ч. на 21.02.2025 г. Във връзка със сигналите решенията на Областната комисия са окончателни.

21. Областната комисия за проверка и оценка на писмените работи предава на директора на училището координатор в срок до 25.02.2025 г.:

- оценените бланки, които остават на съхранение в училището координатор до края на учебната година;

- протокол-справка (*Приложение № 4*) за броя на проверените бланки от оценителите;

- протокол (*Приложение № 5*) с резултатите в низходящ ред на явилите се ученици по класове във възходящ ред, който следва да е във формат Excel и да включва следните данни: трите имена на ученика; класа и училището, в което учи, с посочване на населеното място и общината; точките по всяка задача и сбора от точките върху задачите от темата; срещу имената на учениците, които в декларацията за информираност и съгласие са заявили нежелание за публикуване на резултатите, се отбелязва НЕ.

- протокол предложение (*Приложение № 6*) за допускане до участие в националния кръг на Националното състезание по финансова грамотност; протоколът следва да е във формат Excel с резултатите в низходящ ред и по класове във възходящ ред, като включва: трите имена на ученика; класа и училището, в което учи, с посочване на населеното място и общината; сбора от точките върху задачите от темата; срещу имената на учениците, които в декларацията за информираност и съгласие са заявили нежелание за публикуване на резултатите, се отбелязва НЕ; този протокол (*Приложение № 6*) е извадка от *Приложение № 3* без включване на точките по отделните задачи.

22. В предложението за участие в националния кръг на Националното състезание по финансова грамотност Областната комисия включва всички ученици с резултат поне 20 точки. В случай че за определен/и клас/класове учениците с поне 20 точки са по-малко от трима, в предложението се включват до трима ученици от всеки клас с най-високите резултати в областта за съответния клас.

23. В срок до 27.02.2025 г. директорът на училището координатор изпраща на експерта в МОН и на училището домакин (164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“, София) по електронна поща съответните протоколи (*Приложение № 4*, *Приложение № 5* и *Приложение № 6*), а в случай на електронен формат на провеждане на областния кръг и протокол с бланките, получени след изтичане на състезателното време (*Приложение № 7*), който следва да е във формат Excel и да включва трите имена на ученика, електронен адрес, класа и училището, в което учи, с посочване на населеното място и общината.

24. Националната комисия въз основа на предложенията на областните комисии в срок до 04.03.2025 г.:

- класира за участие в националния кръг на Националното състезание по финансова грамотност не повече от 300 ученици с равномерно разпределение по класове и с представители на всички области;

- изготвя протокол с резултатите на всички допуснати ученици и го предоставя на експерта в МОН за публикуване на уеб страницата на Министерството на образованието и науката; протоколът се предоставя на директорите на училищата

координатори чрез експерта в МОН; решенията на Националната комисия за допуснатите до националния кръг са окончателни.

25. Координирането и контролът на дейностите по организиране и провеждане на областния кръг на Националното състезание по финансова грамотност се осъществяват от експерта в МОН и от председателя на Националната комисия.

Национален кръг

26. Националният кръг е анонимен. Той се организира и провежда присъствено от РУО – София (164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“, София) съгласно Заповед РД 09-2466 от 30.08.2024 г. на министъра на образованието и науката при спазване на евентуални противоепидемични мерки.

27. Националният кръг се провежда в две части: от 9:00 до 11:00 ч. за учениците от IX до XII клас включително и от 12:00 до 14:00 ч. за учениците от V до VIII клас включително.

В деня на националния кръг:

- квесторите се явяват за инструктаж в 8:00 ч.;
- учениците от IX до XII клас заемат определените им места от 8:30 до 8:45 ч., а учениците от V до VIII клас заемат определените им места от 11:30 до 11:45 ч.;
- квесторите дават указания в съответствие с инструктажа;
- квесторите раздават на всеки ученик бланка за попълване на отговори и описание на решението на задача 7, малък плик и идентификационна бланка, два броя чернови за извършване на пресмятания;
- по време на състезанието учениците имат право на допълнителни чернови, както и на белови за продължаване (при необходимост) на решението на задача 7;
- след приключване на състезателното време всеки ученик в присъствието на квестора в залата запечатва малкия плик с попълнената идентификационна бланка и го предава на квестора заедно с бланката за отговори и беловата; квесторът прикрепя с телбод малкия плик за бланката с отговорите и беловата;
- засекретените изпитни работи на всички ученици в дадена зала се поставят в папка, която се предава на директора на училището домакин;
- тъй като черновите не се взимат под внимание при проверката, те остават на разположение на учениците заедно с темата;
- в присъствието на директора на училището домакин или негов заместник върху запечатания малък плик, бланката с отговорите на задачите и беловата се поставя един и същ фиктивен номер;
- малките пликчета остават при директора на училището домакин, който ги съхранява до разкриването на анонимност;
- бланките с отговорите на задачите, решенията на задача 7 и беловите се предават с протокол на Националната комисия за проверка и оценка.

28. Националната комисия:

- съставя задачите и критериите за оценяване на задача 7;
- проверява писмените работи и изготвя протокол по фиктивни номера с точките на съответния участник; писмените работи (бланки с отговори и белови) се проверяват независимо един от друг от двама оценители – членове на Националната комисия.

– след приключване на проверката Националната комисия разсекретява работите и допълва в протокола от проверката срещу всеки фиктивен номер имената на съответния участник.

29. На видно място в училището домакин на Националният кръг се обявяват резултатите от проверката на писмените работи. Преди това на същото място, не по-късно от 16:00 ч., се обявяват верните отговори на първите 6 задачи и критериите за оценяване на задача 7.

30. Не по-късно от 30 минути след обявяване на резултатите всеки участник има право да подаде контестация до Националната комисия. Контестации се подават от ръководителя на съответния ученик или негов родител. По изключение контестацията може да бъде подадена и от засегнатия ученик. Подаването на контестация става чрез попълване на бланка по образец, подготвена от Националната комисия. Разглеждането на контестациите става в присъствието на проверяващите на съответната писмена работа и ръководител или родител на ученика. При съгласие върху оценката, по която е подадена контестация, проверяващите и ръководителят или родителят на ученика подписват бланката. При несъгласие или неприсъствие на ръководител или родител на ученика въпросът се отнася до Комисията по контестациите, включваща председателя и двама членове на Националната комисия. Ръководителят или родителят на ученика има право да присъства при разглеждане на контестацията от Комисията по контестациите. Решението на Комисията по контестациите е окончателно.

31. В срок не по-късно от 7 работни дни след провеждане на националния кръг Националната комисия представя в МОН протоколи по класове с имената и с резултатите на участниците, както и окончателното класиране.

32. Учениците, участвали в националния кръг, получават сертификат за участие, а класираните на първо, на второ и на трето място във всяка състезателна група получават грамота и предметна награда, осигурени от Министерството на образованието и науката. Учениците, класирани на първо, второ и трето място в IV, V, VI, VII и VIII състезателни групи, придобиват право на стипендия при спазване на изискванията на Наредбата за условията и реда за закрила на деца с изявени дарби. Протокол с класирането на учениците на националния кръг се публикува на уеб страницата на МОН не по-късно от 31.03.2025 г.

33. Контролът по провеждането на националния кръг се осъществява от експерта по технологии и предприемачество в МОН, председателя на Националната комисия и експерт от РУО домакин.

НАЦИОНАЛНА КОМИСИЯ